

UCHWAŁA NR LIX/1219/18

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 11 września 2018 r.

w sprawie przyznania ks. Władysławowi Basiście tytułu "Honorowy Obywatel Miasta Katowice"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2018.994 z późn. zm.) oraz § 58 ust. 1 pkt 1 Statutu miasta Katowice (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 5820)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

- §1. Przyznać ks. Władysławowi Basiście tytuł "Honorowy Obywatel Miasta Katowice".
- §2. Wykonanie uchwały powierzyć Przewodniczącemu Rady Miasta Katowice oraz Prezydentowi Miasta Katowice.
- §3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

UZASADNIENIE

Ks. Władysław Basista, pedagog, filolog, kaznodzieja, działacz społeczny, jeden z najbardziej znanych polskich wykładowców homiletyki i fonetyki, a także wybitny logopeda.

Przyszedł na świat 14 lutego 1928 w Niedobczycach w znanej na Śląsku rodzinie Basistów. Jego ojciec i wujowie walczyli w powstaniach śląskich, a ich historię przestawił w filmie „Sól ziemi czarnej” Kazimierz Kutz, nadając mu podtytuł „Saga rodu Basistów”. Jako jedenastolatek trafił do obozu pracy w Salzgiller i z dnia na dzień musiał stać się dorosły i samodzielny. Biegle opanował język niemiecki.

Już we wczesnej młodości był zapalonym społecznikiem. Kiedy po II wojnie światowej w kraju panował głód i wszechogarniający chaos, 17-letni wówczas Władysław Basista założył w rodzinnych Niedobczycach zlewnię mleka i został jej kierownikiem. Wszystkie okoliczne dzieci miały tym sposobem zapewnioną szklankę mleka każdego dnia. Nawiązał również współpracę z międzynarodową organizacją humanitarną UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration), dzięki czemu zaopatrywał okoliczną ludność w podstawowe artykuły żywnościowe (sery, mięso, mleko w proszku).

Po maturze wstąpił do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie i uczęszczał na Wydział Teologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał stopień magistra teologii. 29 czerwca 1954 przyjął w Piekarach Śląskich święcenia kapłańskie z rąk biskupa częstochowskiego Zdzisława Golińskiego.

W tym samym roku zamieszkał w ubogiej i zaniedbanej w tamtym czasie robotniczej dzielnicy Katowic – Załężu. Jako młody, pełen ideałów duchowny zajął się pod kierunkiem ówczesnego proboszcza ks. dr. Wilhelma Pluty katechizacją dzieci w przyparafialnych salkach, gdyż religii w szkole nie było. Organizował występy teatralne i wyjazdy dla dzieci w góry. Podczas kolędy, odwiedzając skrajnie ubogie rodziny wielodzietne, udzielał nie tylko wsparcia duchowego, ale również finansowego, przekazując zebrane pieniądze najbardziej potrzebującym. Jego posługa, od początku blisko człowieka, uważna na jego potrzeby, na trwale wpisała się w pejzaż Załęża, tak że większość mieszkańców ma dziś wrażenie, że jest z nimi „od zawsze”.

W międzyczasie ks. Basista nieustannie podnosił swoje kwalifikacje, by jak najlepiej służyć swoim parafianom i Kościołowi. Po święceniach podjął studia homiletyczne w Warszawie oraz fonetyczne w Instytucie Fonetycznym w Katowicach pod kierunkiem ks. prof. Stanisława Wilczewskiego. Ponadto, w 1964 roku, uzyskał stopień magistra pedagogiki oraz filologii polskiej na Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie.

W latach 1956-1962 był prokuratorem, czyli dyrektorem ds. administracyjno-gospodarczych, w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie. Był wykładowcą w Śląskim Seminarium Duchownym oraz Wyższym Seminarium Duchownym OO. Franciszkanów w Panewnikach. W swojej pracy dla Kościoła zapisał się w szczególności jako wybitny homileta. Jego opracowania dzielą się na dwie zasadnicze grupy: z jednej strony były to programy homiletyczne, z drugiej zagadnienia dotyczące procesu twórczego wraz z programem i metodyką nauczania homiletyki w seminariach duchownych. Będąc członkiem sekcji Kaznodziejskiej Komisji Episkopatu Polski ds. Duszpasterstwa Ogólnego, opracowywał ogólnopolskie programy kaznodziejskie (na lata 1974/75 i 1990/1991). Wykładał homiletykę i fonetykę pastoralną, do głoszenia kazań przygotował około 2000 kapłanów diecezji katowickiej. Jak pisze ks. Leszek Szewczyk w pracy „*Ksiądz Władysław Basista jako wychowawca, homelita i logopeda*”: „Trudno przecenić wkład, jaki wniósł ksiądz Basista w kaznodziejstwo w diecezji katowickiej. W czasie swoich zajęć, odwołując się do najnowszej literatury homiletycznej (zwłaszcza niemieckojęzycznej), wprowadzał studentów w najnowsze osiągnięcia tej dyscypliny. Odwoływał się do bogactwa myśli II Soboru Watykańskiego i orzeczeń I Synodu Diecezji Katowickiej. Nie obniżając wartości treści przekazu kaznodziejskiego, szczególny nacisk kładł na jego stronę formalną. Liczne grono kapłanów zawdzięcza księdzu Basiście dobrze impostowany, naturalny głos i wypracowany tor oddechowy. Poruszając ważne zagadnienie posługi kapłańskiej, jakim jest przepowiadanie słowa Bożego, czynił to z ogromnym poczuciem humoru, a wiele jego wyrażen przeszło już do historii archidiecezji”.

Równolegle rozwijały się zainteresowania logopedyczne ks. Basisty. W czasie pracy dydaktycznej zwrócił uwagę na fakt, że "wielu alumnów, prawie 40%, wykazywało różnego rodzaju niedomogi głosowe lub błędy wymowy, jak np. seplenienie, rotacyzm, naleciałości gwarowe, a nieraz jąkanie" (*W. Basista, 55 lat związków z Seminarium Duchownym*). Zdobywając doświadczenie pod kierunkiem ks. Stanisława Wilczewskiego, którego był asystentem w Instytucie Fonetycznym mieszczącym się w Katowicach przy ul. Poniatowskiego 34, opracował niezwykle skuteczne metody usuwania jąkania i innych wad wymowy. Uczył też na nowo mówić chorych po ciężkich operacjach (np. strun głosowych) czy w stanie afazji (np. po wylewach). Wybitne umiejętności ks. Basisty na polu logopedii doceniane są w całym kraju oraz za granicą.

Małgorzata Kitlińska-Król w pracy z 2007 roku „*Opieka logopedyczna na Górnym Śląsku*” pisze: „Współcześnie mimo znacznej ilości poradni logopedycznych do ks. Wł. Basisty zgłaszają się pacjenci z województwa i całego kraju, dzieci przedszkolne, uczniowie szkół podstawowych, średnich, studenci i osoby starsze z prośbą o skuteczną pomoc logopedyczną”. Uczestniczył w Międzynarodowych Konferencjach Logopedów w Wiedniu (1965) i Paryżu (1968). Od 1979 roku kierował Poradnią Logopedyczną w Katowicach przy ul. Poniatowskiego.

Niezwykłym darem ks. Basisty była umiejętność dostosowywania swoich działań do zmieniających się realiów, intensyfikacja ich w chwilach kryzysowych dla społeczności. W stanie wojennym ks. Basista organizował z Niemiec transporty żywności, odzieży i lekarstw. Ponadto jako „Kaznodzieja dla Świata Pracy” w swoich płomiennych kazaniach udzielał wsparcia duchowego lokalnej społeczności po wydarzeniach w Kopalni Wujek. W latach 2000-2009 dla kilku najbardziej potrzebujących rodzin wielodzietnych organizował 3-letnie, znaczące wsparcie finansowe (po kilka tysięcy euro). Obecnie jest zaangażowany w duszpasterstwie mniejszości niemieckiej. Konsekwencją tego jest także zaangażowanie w wymianę młodzieży polskiej i niemieckiej w celu pojednania i współpracy. Jest aktywny jako rekolekcjonista w Polsce i poza jej granicami (Szwajcaria, Austria, Niemcy). Głosi również kazania patriotyczne z akcentem na patriotyzm śląski. W 2000 roku głosił rekolekcje dla kapłanów w Kolegium Polskim w Rzymie. Obecnie mieszka w Katowicach pomagając w pracy duszpasterskiej przy parafii św. Józefa w Załężu.

Za swoje szczególne zasługi ks. Basista uzyskał wiele odznaczeń i nagród. W 1995 roku, został Kanonikiem Honorowym Kapituły Metropolitarnej w Katowicach. W grudniu 2004 roku papież Jan Paweł II mianował go prałatem. W 2005 roku został Kapelanem Jego Świątobliwości. W 2018 roku otrzymał Złotą Odznakę Honorową za zasługi dla Województwa Śląskiego przyznaną przez radnych Sejmiku Śląskiego.

Biorąc pod uwagę szczególne dokonania Ks. Władysława Basisty na tak szerokim polu działań, w tym przede wszystkim na rzecz mieszkańców Katowic, zasadne jest przyznanie mu tytułu „Honorowego Obywatela Miasta Katowice”.

Dokument podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym

Podpis: Signature-1425694073

Imię: Krystyna Maria

Nazwisko: Siejna

Instytucja:

Województwo:

Miejscowość:

Data podpisu: 11 września 2018 r.

Zakres podpisu: Cały dokument